

JOJO

Tytti
Parras



Jojo

Tytti Parras

Jojo

SAGA Egmont

Jojo

Cover image: Shutterstock

Teos on julkaistu historiallisena dokumenttina, jonka kieli kuvastaa julkaisuaikansa näkemystä.

Copyright © 1968, 2022 Tytti Parras and SAGA Egmont
All rights reserved

ISBN: 9788728571880

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1

Aamulla se sitten meni lopullisesti: hammas, toinen etuhammas. Puudutettiin, porattiin, revittiin pois.

– Nasta vaan heti kun neidille sopii. Lääkäri pesi käsiään altaan luona: käsivarret olivat hihoissa kuin makkarat. Omille hampailleen se ei kai voinut tehdä mitään, ne törröttivät esiin niin, että koko nainen muistutti jyrsiä.

– Se on pahan näköinen kun on vielä noin edessäkin, mutta kun on nasta pantu, niin ette muistakaan.

Lääkäri väänsi hanan kiinni ja meni kirjoituspöydän luo.

– Tämä poisto olisi sitten kaksikymmentä markkaa.

Muistin äkkiä oravat, niiden pienet kuonot tavoittamassa nyrkkiin suljettuja pähkinöitä. Niillä oli raikas hengitys: kuusennärettä ja sadevettä.

Kun hammaslääkäri kirjoitti kuittia ja halusi tietää milloin hoitoa jatkettaisiin, minä sanoin ettei heti, aikaisintaan seuraavassa kuussa. Suu tuntui vieraalta. Parisataa markkaa, mistä sen hinnan noin vain tempaisi.

– Niin, sitten tietysti kun sopii, sitten tietysti vasta. Antaa ikenen ensin kunnolla parantua. Ja jos illalla särkee, niin aspiriinia vaan.

Ulkona olin varma, että jotakin oli unohtunut.

Menin hautausmaan kautta. Käsilaukussa, kukkarolokerossa oli pähkinöitä.

Portti oli taottua mustaa rautaa ja tie kulki pitkänä ja kapeana puiden välissä. Tuntui kuin olisi tullut sisään jonnekin, jossa haisi kasvihuoneelta. Puut olivat vaahteroita, niissä oli paljon lehtiä: ylös alas sivuille ja joka suuntaan. Rungot peittyivät melkein kokonaan lehvistöön ja puut kelluivat hiljaa paikoillaan latvuksiensa varassa. Taivas oli kuumuudesta valkoinen.

Minä koetin ajatella millaista on silloin kun tuulee ja tuuli avaa ja sulkee hitaasti puita ja niistä lähtee samanlainen ääni kuin vedestä, joka valuu asvaltille. Mutta oli aivan tyyntä ja valoa ja varjoa hiljaa maassa vuorotellen. Haudoilla oli sileitä kiviä, rosoisia kiviä, ristejä raudasta ja puusta. Pronssienkeli siunasi kastelukannua ja orvokkimätästä. Kukkien haju tuntui käytävälle asti. Talonomistaja Iwar Silén ja Waimonsa Ida Stina.

Kastelukannun takaa tuli orava ja loikki lähemmäksi niinkuin vitseissä, joissa jonkun erottaa siitä, että se tekee jotain, mitä toinen ei. Se oli kummallisen paksuvatsainen ja liikkui varovasti häntä jäykkänä. Minä en ollut varma, mihin aikaan oravat poikasensa saavat, mutta jos se oli raskaana, sen vatsa oli täynnä sikiöitä, jotka olivat yhtä suuria kuin lapsi minussa. Kuva eläinopin kirjassa: vesilisko, kaniini ja ihminen alkioina. Niitä ei paljon toisistaan erottanut. Lapsena kissa oli tappanut minulta oravan. Raskaina oleviin naaraisiin ei kosketa, niiden haju on kai toisenlainen. Minä olin lihonut ja hiuksia lähti. Mikael, Mika.

Annoin oravalle pähkinöitä, osan se söi ja loput kaivoi maahan. Viikon päästä kaikki olisi selvää. Lasse oli luvannut auttaa pitkän puhumisen jälkeen.

Kolhoosi oli talon ylimmässä kerroksessa. Hissi kulki hitaasti ja kun istui penkille, valo sammui. Jokaisessa kerroksessa oli erilainen haju, sekoitus ihmisiä ja heidän ruokiaan. Kansa haisi melko lailla vanhoissa rakennuksissa ja eniten puutalojen vinteillä: narisevat portaat ja oven edessä lautasella peitetty maitokannu ja vadillinen kylmiä perunoita.

Etsin taskustani avainta. Hissi pysähtyi. Taskussa ei ollut mitään, avain oli laukussa. Otin avaimen oikeaan käteen, siirsin laukun vasempaan ja avasin veräjän. Avain riippui narussa ja jäi kiinni metalliristikoon. Menin pois hissistä ja lattia nousi vähän: valo syttyi ja sammui. Irrotin avaimen veräjästä joka työntyi omia aikojaan suoraksi. Avasin sen uudelleen ja se sulkeutui taas. Lattiassa oli rako, joka meni syvälle kaikkien kerrosten läpi. Joku painoi hissini liikkeelle ja se vajosi. Sen katolla oli tomua ja karamellipaperi. Koetin kumartua mahdollisimman pitkälle nähdäkseni miten hissi laskeutui. Kuilussa kävi vileä veto se oli raikasta kirnuttua ilmaa. Odotin niin kauan, että litteä punnus nousi esille. Minä rakastan ahkeria koneita.

Huoneiston ovella ei ollut nimeä. Näinä päivinä tämä pitäisi vuokrata jollekin, sillä kukaan meistä ei aikonut jäädä kesäksi lukemaan. Kaksio sopuhintaan, viisi sänkyä ja tilaa parillekymmenelle. Isompi huone oli jaettu kovalevyllä kahtia, siinä oli ollut kova homma, sen vuoksi voisi ottaa vähän ylimääräistä. Levy oli välttämättä pitänyt saada kokonaisena: kaksi ja puoli kertaa neljä ja puoli metriä. Sitä oli alettu hankkia

juuri ennen pääsiäistä, kaupasta oli luvattu toimittaa heti perille, mutta ne olivat tuoneet sen vasta sitten kun kolhoosissa ei ollut enää ketään. Kaksi päivää se oli maannut rappukäytävässä kulma hissinoven tiellä ja ihmiset olivat käyneet valittamassa talonmiehelle ja se taas juossut soittamassa ovikelloa.

Lopulta levy oli viety takapihalle ja kiilattu seinäksi VAIN KUIVILLE ROSKILLE ja EHDOTTOMASTI VAIN RUOANTÄHTEILLE väliin. Se oli aiheuttanut sekaannusta. Naapurissa asuva, vaarattomasti vaikea neiti kävi jälkeensä siitä marisemassa. Se piti öisin valoja, koska sähkö helpotti sen verenpainetta.

Eteisestä päästiin keittiöön ja ruokailusoppeen, veeseehen ja meidän huoneisiimme. Naulakon tausta oli mustaa kaakelia ja heti ovenpielessä oikealla suuri peili, joka oli koottu neljästä tavallisesta kylpyhuoneen peilistä. Koti, minä ajattelin, lokero, ja kuva meni peilissä vakavana tukka silmillä ja heilahti aina vähän sauman kohdalla. Laidassa oli pieniä kellanvalkoisia kokkareita. Ne olivat Eevin ihomatoja, joita se puristeli nenästään. Eevi oli silloin tällöin poissa tästä maailmasta: silmät sirrillään ja talimöykky kynsien välissä. Luultavasti se käsitteli Ristoakin kun sillä oli myös rasvainen iho. Peilin alla oli pöytä ja sillä lehtiä ja lehtien alla puhelin, joka toimisi taas kun lasku olisi maksettu. Kaikkein päällimmäisenä oli kirje ja arvasin, että se oli minulle.

Mika, Mika, poika, poika, minä ajattelin. Sileä rinta ja käsivarret ja lantio ja kovat reidet olivat siinä ja koskivat minua. Kipu suussa ja toukka ja koko minä puristui vastaan ja sisään ja Mika levitti kätensä ja minä yletyin niihin ranteisiin asti. Kainaloissa oli tuttu haju ja leuassa ja suussa ja tukassa. Piti hyppiä kärsimättömästi paikoillaan ja avata nappeja ja solmioita,

vetää paitoja, puseroita, kenkiä ja kalsareita helkkariin. Däbbus, Torvus, Min lilla idiot.

Mikä tahansa Mikassa olisi pystynyt pistämään minut paksuksi, hänen solmionsa tai täytekynänsäkin. Ymmärsin naapurin naista, joka ei uskaltanut istua yhdessä nojatuoleistaan koska silloin olisi kuulemma voinut tapahtua mitä tahansa.

Työnsin kirjeen avaamattomana takaisin vanhojen lehtien väliin. En edes katsonut mistä se oli lähetetty.

– Onks täällä ketään, minä huusin, onko kukaan kotona?

Eevi vastasi keittiöstä. Se oli siellä syömässä voileipää ja oli pannut papiljotit päähänsä, vaikka ei se auttanut mitään, kun tukka oli pitkä ja suoristui nopeasti. Mutta se teki sen tavan vuoksi. Sillä oli aina ennen ollut lyhyt tukka ja vasta kun se tapasi Riston se alkoi kasvattaa. Se sanoi, ettei se leikkaa ennen kuin niitten juttu päättyy. Mutta kai se saisi vielä kasvattaa, koska Risto kävi sitä tapaamassa melkein joka viikko. Se asui Helsingissä ja tuli junalla ja oli päissään. Ja sitten ne vetelehtivät pari päivää alusvaatteisillaan ympäri taloa, keksivät kaikenlaista ja Risto luki ääneen Parnassoa.

Kerran talvella kun Eevi istui taas ilman puseroa ikkunalla, joku kaveri näki sen ja alkoi kävellä alhaalla edestakaisin. Eevi oli heti juonessa mukana ja heitti sille avaimet. Se tuli kiireesti ylös ja pisti takin naulaan. Minä ihmettelin Kaisun kanssa kuka se oli, ja se hymyili tuttavallisesti ja sanoi että jaaha, tällainen sievä pikku koti ja tuollaisia kauniita tyttöjä hän olikin Tampereelta etsinyt ja että me oltiin kovin ystävällisiä kun me kutsuttiin hänet visiitille. Se puhui yhtämittaa ja hymyili ja lumi suli sen kengänpohjista. Kaisu luuli että se oli joku hullu, joka oli löytänyt meidän avaimemme jostain, vaikka mistä se olisi tiennyt minne sillä pääsi. Vasta kun se kysyi sitä tummaa lihavaa

neitiä, meille selvisi, että tämä oli Eevin hommia. Minä koputin ovelle, ja Eevi huusi tulevansa ihan heti. Sillä aikaa mies kertoi, miten se oli käynyt Hammerfestissa ja että siellä kuivattiin kaloja narulla ja koko kaupunki haisi. Se oli aika hyvännäköinen kaveri ja sillä oli tumma puku ja salkku, jota se piti koko ajan kainalossa. Se kai luuli, että me varastetaan siltä.

– Joo, se sanoi, siellä on kuulkaa Hammerfestissa kalat telineissä ja karpäsiä niin paljon, ettei uskois karpäsiä niin paljon olevankaan. Onkos neidit käyny Hammerfestissa?

Me sanoimme että emme, ja se kertoi miten paljon se oli autolla liikkunut: monta kertaa maapallon ympäri, ainakin kaksi kertaa valehtelematta. Sillä oli rinnassa joku merkki, mutta niin pieni ettei siitä saanut selvää. Mies sytytti tupakan ja tarjosi meillekin, ja sitten Eevi tuli ja sillä oli aamutakki ja korkeat korot ja se tervehti ja pyysi peremmälle. Ne istuivat sohvaan, Eevi sai tupakan ja minä sanoin, että tämä herra oli käynyt Hammerfestissa ja nähnyt miten livekaloja tehdään. Eevi nosti kulmakarvojaan ja mies selitti yhteen hengenvetoon samat jutut ja kysyi paljonko. Minä en muista mitä Eevi sanoi, mutta mies oli tyytyväinen ja pisti kättä reidelle ja odotti, että me lähtisimme huoneesta. Mutta kun me vain seisoiimme, se alkoi suudella, ja silloin vaatekomeron ovi lensi auki ja Risto ryntäsi kalsareissaan esiin ja kysyi, mitä helvetin tekemistä vieraalla oli hänen vaimonsa kanssa ja että oli kyllä kaiken huippu kun tullaan toisen olohuoneeseen ja aletaan kähmiä. Siltä kaverilta menivät suunnitelmat sekaisin niinkuin keneltä tahansa olisi mennyt ja se luisteli matot kasaan eteisessä. Salkku jäi sohvalle, eikä se käynyt sitä jälkeinpäin hakemassa. Se oli halpa keinonahkasalkku, jonka vetoketju oli rikki. Siellä oli sisällä vanutehtaan tilauslistoja, Apu-lehti ja kaksi tapettimallia ja voileipäkäärö

plastikpussissa. Ne olivat makkaravoileipiä ja makkara oli mennyt vihreäksi, koska salkku oli ollut viikon avaamatta.

Minä näytin suutani Eeville ja kysyin mitä hampaan tilalle voisi panna, ja se sanoi että pitäisi muovailta vaikka kynttilästä. Se etsi kunnes löysi pätjän ja antoi minulle. Minä menin kylpyhuoneeseen ja panin kynttilän lasihyllylle ja otin puseron päältäni ja sytytin tulitikun. Haisi joululta ja minä ajattelin, että Mika oli syntynyt Lucian päivänä ja nyt oli kesä, vaikka veeseessä olisi voinut olla mikä vuodenaika tahansa. Astuin palava kynttilä kädessä taaksepäin, jalka otti ammeeseen. Se oli vanhanaikainen amme, syvä ja kaikuva. Eevi makasi siinä toisinaan Riston kanssa. Silloin ei päässyt koko yönä vessaan. ”Kuskaa keittiön kraanaan”, kuului ontosti jos ovelle koputti.

Steariini poltti kämmentä ja jähmettyi nopeasti. Koetin muovata siitä jonkinlaista möykkyä ja painella ikeneen. Avointa haavaa viilsi ja kipu poltti takaraivoon saakka. Ensimmäinen pala oli liian pieni ja irtosi. Seuraava onnistui paremmin. Seisoin puolialastomana ja lämmin sylki valui suupielestä. Steariini oli liian valkoista ja erottui selvästi. Koetin kielellä, puhuin kokeeksi jotakin: kissaa, omaa nimeäni. Äänteet muuttuivat vähän.

Minä huusin Eevin katsomaan ja se sanoi, että ainakin kolo oli nyt piilossa. Se kysyi, halusinko kahvia, mutta minä en uskaltanut juoda, kun pelkäsin että hammas lähtisi. Menisin Domuksessa käymään.

Ennen lähtöäni siivosin huoneeni ja levitin huovan sängylle. Kun ajattelin Mikaa täällä istumassa, minun alkoi tehdä kovasti mieli.

Rappukäytävästä tunki mustalaisnainen sisään samassa ovenavauksessa, yritti tulla kuin kotiinsa. Pistin jalkani eteen.

– Hei, minä sanoin, minne te olette menossa?

- Sissään, sissäähä mie, väistäkäähän nyt.
- Ei osteta mitään.
- En mie myykkää.
- Povaatte sitten. Meille on jo povattu monta kertaa.
- Ei lisä pahhaa tee.

Nainen pyrki ohitse. Siinä oli kummallinen haju, vähän samanlainen kuin tuulettamattomassa komerossa.

- Uskokaa nyt, menkää muualle.
- Kuka siellä on? huusi Eevi keittiöstä.
- Mustalainen, se tahtoo povata.

Minä en osannut sanoa sitä romaaniksi.

- Anna tulla vaan. Minä tykkään povaamisesta.
- Menkää sinne keittiöön, minä sanoin, – mutta ei me kyllä

paljon makseta.

Nainen meni jo pitkin eteistä. Sillä oli vaikka kuinka monta hametta ja ne näkyivät kaikki toistensa alta.

2

Bussi ajoi ensin sillan yli, ja rautatietunnelin luona ohitettiin puisto, jossa oli haravoidut käytävät. Hiekkaan oli joku piirtänyt kuvan, pienen kuvan, vaikka suurenkin olisi saanut mahtumaan. Se saattoi olla koira, ajokoiri, hiekkakoiri, istumassa tai kömpelösti juoksuun kuvattuna. Lähellä sanoi joku minulle jotain.

– Anteeksi?

– Nappi, sanoi rahastaja, – teiltä putosi nappi. Hän osoitti pihdeillään.

Minä en ensin nähnyt minne se oli kierinyt, mutta lopulta joku työnsi sen käteeni. Tuntui kuin olisin saanut jonkun jäseneneni takaisin.

– ...niin kamalan huonosti ja sitte harvon huomaa kun hukkaa ja uudet pitää vaan kaikki ostaa.

Kiitin vielä kerran.

Seuraavalta pysäkiltä tuli paljon väkeä. Käytävällä tungettiin ja minä jouduin keskiovelle. Joskus ruuhka-aikoina kävi niin,

että nousin pois liian aikaisin tai liian myöhään, aina sen mukaan milloin pääsin mukavasti ulos. Alkuaikoina erehtyi Domukselle mennessä usein pysäkestä: kilometrin verran pelkkiä samanlaisia taloja, siniset parvekkeet ja joka kulmassa sekatavarakauppa. Vielä oltiin kuitenkin kantakaupungissa ja turistibussien reitillä.

Yhtenä kesänä olin oppaana, koetin puhua takeltelematta mikrofoniin, jonka katkaisijaa sai painaa koko ajan peukalolla. Matkailijat istuivat päällystakit rypyssä ja kääntelivät päätään tahdissa. Ne halusivat nähdä kesäteatterin, ja kun vein ne sinne, ne katsoivat hartaina Tuntemattoman sotilaan hirsikulisseja. Ulkomaalaisia kiinnostivat sen sijaan museot, samantekevää mitä niissä sitten oli. Kerran muuan saksalainen kysyi aikansa hakaristillä varustettua lentokoneen siipeä tuijotettuaan, miten se oli saatu ehjänä. ”Ehjänä?” minä olin toistanut, kun en ollut varma mitä se tarkoitti. ”Jaa, heil”, mies vastasi. ”Se on lahja”, selitin ”ein Geschenk”.

Sama mies koetti toisessa museossa puhaltua tuohitorveen. Se sattui valkoisessa palatsimaisessa rakennuksessa, joka alun perin oli tarkoitettu yksityisasunnoksi. Kansalaissodan aikana sen lähellä oli käyty kiivaita taisteluja.

Museon kohdalla oli pysäkki ja minä nousin pois. Ympärillä oli jonkinlainen puisto ja kallioita ja niillä sammalta ja kukkia. Puiden läpi näkyi taivasta ja pensaiden takaa vettä, oltiin kalliolla ja järven rannassa. Talo oli nelikulmainen. Valkoiset olivat koettaneet valloittaa sen punaisilta vai oliko se päinvastoin.

Museon marmorieteisessä tuli lihava nainen touhukkaasti vastaan, kätteli kuin olisi ollut emäntä ja minä vanha tuttu. Se oli

vahtimestarin vaimo ja ne asuivat talon pohjoispäässä. Tiesin sen siitä, että rannanpuoleisella parvekkeella oli pyykkiä.

– Tervetuloa tutustumaan. Tämä pannaan kyllä kohta kiinni, mutta vielä neiti ennättää. Sillä oli kummallisen pieni ääni niin suureksi ihmiseksi ja se ei olisi kyllä uskonut, jos olisi itse kuullut.

– Opiskelijalippu, sanoin ja koetin puhua niin ettei hammas näkyisi.

– Onko opintokirjaa, se kysyi, eikä sen ääntä muistanut ennen kuin taas kuuli sen.

Minä katsoin laukusta ja sanoin ettei ollut. Se vain nyökkäsi ja meni portaiden luo ja veti niitten alta pienen pöydän, avasi laatikon ja otti esille metallirasian.

– Se on sitten viisikymmentä penniä, kun muuten olisi markka. Me annetaan sotilaille ja opiskelijoille alennusta kun niillä ei ole rahaa ja lapset taas päästetään halvemmalla kun ne ei ymmärrä koko rahan edestä.

Se oli hauskaasti sanottu, ja nainen vilkaisi nopeasti, huomasinko minä. Sillä oli kovin pieni suu, ei ollut ihme, ettei se osannut puhua kovempaa. Jaloissa oli aamutohvelit, mutta esiliinan se oli sentään jättänyt omalle puolelleen, kun kuuli minun tulevan. Ja tämäkin niinkuin muut museonhoitajat käytti possessiivisuffiksia, koska oli kai vaikea huolehtia jostakin ellei tuntenut sitä omakseen.

– Ja takin saa jättää siihen naulakkoon, mutta herranjestas, eihän neidillä takkia olekaan, ei tietysti tällaisella kuumalla.

Se antoi lipun ja työnsi pöydän rappujen alle. Näki, että se oli kova seuraihminen ja ettei sillä ollut ketään jolle jutella. Ja kun se avasi suunsa minä arvasin että se kysyy saako tulla opastamaan, ja se kysyi ja pisti jo jalkansa valmiiksi portaille.

Minä sanoin ettei tarvinnut, ja kun lause tuntui liian lyhyeltä, lisäsin vielä, ettei suotta tarvinnut vaivautua.

– Siitä se palkkakin maksetaan, se sanoi ja nousi yhden askelman niin että oli kaksi päätä korkeammalla kuin minä, ja jäi odottamaan että minä kieltäisin kokonaan tai antaisin tulla mukaan.

– Katsokaas, minä yritin, – minä tunnen tämän paikan kun olen itsekin opas ja olen ollut täällä monet kerrat.

Oikeastaan minä olin käynyt täällä vain yhden kerran kesällä saksalaisten kanssa. En ollut varma oliko tämä sama nainen ollut vahtimestarina. Oli ollut kuuma ja ovella tungosta. Ylhäällä ryhmä jakaantui kahtia, ja kun lopulta tulin elinkeinojen saliin, seisoi pieni laiha mies siellä ja yritti puhalttaa tuohitorveen. Se ei ollut saanut siitä irti kuin pihauksia ja nolostui kovasti kun minä tulin. ”Tämä ainakin on ihan rikki”, se oli selittänyt nopeasti, ”kaput, ganz kaput.” Esineisiin ei olisi saanut koskea, ja vaikka kieltoja ei ollutkaan saksaksi, olisi luullut sen tietävän. Tai sitten se antoi takaisin siitä hakarististä ja lentokoneen siivestä.

– Viimeksi minä olin täällä ulkomaalaisten kanssa pari vuotta sitten, sanoin keskustelusävyyn saadakseni sen vähän puhumaan ja menemään sitten tiehensä. – Te taidattekin olla uusi vahtimestari.

– Me tultiin vasta viime toukokuussa. Aikaisemmin me oltiin mieheni kanssa Hattulassa kaupanhoitajina, mutta kun ne laajensi sen liikkeen sellaiseksi itsepalveluksi niin tänne me tultiin.

– Eikö ole vähän hiljaista kauppaelämän jälkeen?

– Takasin lähettäs millon vaan, mutta kun ei siellä henkilökuntaa tarvita. Kärkyjä lykätään ja kassa vahtaa oven pielessä. Onks neiti yliopistolta?

Seksiä, alkoholia ja abortti – ilmestyessään vuonna 1968 Jojo oli skandaali.

Jojo seuraa nuoren Tinjan ja hänen ystäviensä railakasta opiskelijaelämää. Tinja on saanut itsensä pahaan pulaan – hän on tullut raskaaksi serkulleen. Vaikka 1960-luku onkin seksuaalisen vapautumisen aikaa, on abortti edelleen tabu ja sen saaminen on vaikeaa. Tinja on kuitenkin valmis kapinoimaan tabuja vastaan.

Jojo on kirjailija Tytti Parraksen esikoisromaani, joka kuvaa uuden sukupolven nuoria naisia, jotka elävät vapaata elämää, kirjoilevat ja käyttävät alkoholia. Romaani herätti aikanaan voimakkaita reaktioita aina paheksunnasta ylistykseen. Kirja palkittiin ilmestymisvuotenaan J. H. Erkon palkinnolla.

Tytti Parras (1943–2018) oli suomalainen kirjailija, joka tunnetaan erityisesti aikansa kohuromaanista ”Jojo” (1968). Parras voitti urallaan muun muassa J.H. Erkon palkinnon sekä useita Tampereen kaupungin kirjallisuuspalkintoja.